

en nu brugelig offentlig Kommunikationsvei. Fra Randers til Grenaa er der, saavidt mig bekjendt, 8 danske Mil, og fra Aarhus til Grenaa vel omtrent samme Længde. Jeg vil nu spørge den ærede Statistiker, om der nu her i Danmark er noget Landstak, som ligger mere end 3 Mil fra Jernbanen, undtagen i alt Fald indenfor de jydskede Begreber. Jeg tror derfor, at de lokale Forhold fuldstændig retfærdiggjøre Vedtagelsen af Lovforslaget. Ved at gennemlæse de udsjældige Meddelelser, som Udvalget har faaet fra Finansministeriet, finder jeg, at denne Jernbane har faaet en særegen Understøttelse af Regjeringen, ikke blot derved, at Kommunerne ere blevne delagtige i Anlægget med Aktier i stort Omfang, men ogsaa særlig derved, at Livrenteanstalten baade har laant Randers Amtsråd Penge til at betale Amtsrådets egne Aktier, og endvidere ydet et andet Laan til samme Amtsråd, for at Landkommunerne kunde faae Penge til at udrede deres Aktietegning. Saavidt mig bekjendt er det ikke sket med nogen anden Bane; derfor synes det mig, at det vilde være en stor Ubillighed, om man vilde fordre den Strengthed anvendt mod disse Aktionærer, som man ellers med juridisk Ret kunde gjøre. De maa ved den Understøttelse, som de da modtog fra Regjeringen, have faaet den Forestilling, at det Offentlige særlig var interesseret deri, og det, vi maa spørge om, er, om det Offentlige skal anlægge denne Jernbane eller ikke, og vi gjøre da ved at stemme for Forslaget ikke Andet, end hvad Administrationen har gjort siden den Dag, da Koncessionerne til Anlægget af to af de østjydske Jernbaner bleve udsædige. Et andet Mindretal i Udvalget, som bestaar af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) og to andre ærede Medlemmer, henviser til det Forhold, Regjeringen har stillet sig i til denne Jernbane. Jeg formoder, skjøndt det ikke staar der udtrykkelig, at der derved sigtes til de Pengetilskud, som Finansministeren paa egen Haand har givet Bestyrelsen af den østjydske Jernbane til at afholde Gjældsforpligtelser. Ogsaa deri ligger jo en Understøttelse fra Regjeringens Side; men det er ikke derpaa, jeg begrundet min Afstemning. Jeg erkjender, at disse Pengetilskud fra Regjeringen var uberettiget, og da det skete længe efter Jernbanens Anlæg, kunne Aktionærerne ikke derigennem have haft nogen Opfordring til at blive Aktionærer, og jeg tror, at det Ansvar, Finansministeren derved har paadraget sig, ligesuldt staar hen, enten man kjøber Jernbanen, eller man vedbliver at lade den være en privat Indretning. Men, som sagt, Jernbanens Veligheden er for mig tilstrækkelig Grund til at understøtte dette Forslag.

Berg: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) havde en Række Indvendinger mod mine Udtalelser. Det ligger ikke lige i

Sagens Gang at tage dem op til Forhandling her, men jeg skal dog nævne et Par af dem. Det ærede Medlem sagde saaledes, at jeg havde negtet at understøtte Forslag om Laan til disse Baner. Vil det ærede Medlem sige mig, naar der har foreligget Forslag om Rigsdagens Samtykke til at yde disse Baner Laan? (Wille: Jeg nævnedes udtrykkelig Finansudvalget!) Naar har der foreligget Forslag i Finansudvalget til at yde disse Baner Laan? (Wille: i 1877!) Nei, det er en Misforstaaelse af det ærede Medlem, og det ærede Medlem, forekommer det mig, skulde vide Besked med det, han bebrejder mig; altsaa, det ærede Medlem har i dette Stykke talt om Noget, han ikke veed. Dernæst meddelte det ærede Medlem Thinget, at jeg havde været en af dem, der virksomt havde arbejdet paa at slaa Regjeringens Forslag ihjel. Medens han talte derom, som han dog i Tanke om, at jeg ikke havde stemt ved denne Leilighed; men det: ikke at stemme pleier dog ikke at være den virksomste Maade, hvorpaa man forfatter Forslag, saameget mere, som jeg sagde til de Herrer, der forstodte det, at det vilde være muligt at dræbe det paa en fornuftigere Maade, nemlig ved en grundig Undersøgelse af selve Sagens Historie og selve Lovforslaget. Se, det forekommer mig altsaa heller ikke at være noget meget heldigt Udtryk for det ærede Medlems Tanke. Dernæst talte det ærede Medlem om, at jeg havde kaldt denne Bane en Stikbane paa 2—3 Mil. Det ærede Medlem maa have hørt meget seil, naar han vilde gjengive min Udtrykning med denne Udtalelse; jeg er ikke saa uvidende i alt Fald i Danmarks Geografi — ogsaa disse Baner har jeg berejst nogle Gange — at jeg skulde lade mig forlede til denne Udtalelse. Jeg talte om fremtidige Baneanlæg, f. Ex. de Par private Baneanlæg, der nu nylig ere forhandlede her i Thinget; fremtidige Baneanlæg paa en 2—3 Mil ud fra Statsbanen, det var med Hensyn til dem, jeg talte om Stikbaner, og det var dem, jeg mente, der burde anlægges efter en anden Maalestof end den, man hidtil har brugt. De Baner derimod, hvormed der her er Tale, ere jo lange nok: det er 14½ Mil Bane paa denne lille Halvø, og jeg tror, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds vil indrømme mig — og der forekom ogsaa Antydning deraf i hans Foredrag — at de havde ikke faaet 14½ Mil Bane, hvis Anlægget skulde være sket efter det nye System ifjor. Naar det ærede Medlem mente, at de vare lokkede til at tegne Aktier paa Grund af de meget heldige Konjunkturer, hvorunder disse Baner bleve anlagte, viser det ogsaa Mangel paa Forstaaelse af Stillingen; thi da Banerne skulde anlægges, vare Pengesøholdene saaledes, at, uagtet man ikke kunde afhænde Præferenceaktierne til nogenlunde antagelig Pris, tog man alligevel fat paa Banerne. Altsaa, lige det Modsatte af, hvad det ærede Medlem mente,